

Lokkorven en zwermlokkers

J.J. Speelziek

Over de manier waarop men zwermen kan lokken hing vroeger een waas van geheimzinnigheid en niet ten onrechte, want in de dagen van de zwermbijenteelt gebeurde het nog wel eens, dat 'de lucht vol zat met zwermen'.

Met zo'n lokker wist menige handige imker wel eens een extra zwermpje te verschalken. Het was een bezigheid, die men zou kunnen plaatsen tussen sport en stroperij. Het feit dat zwermen dikwijls de neiging hebben aan te vliegen op een plaats waar al eens eerder een zwerm heeft gehangen, was aanleiding om zulke plekken goed in de gaten te houden. Dat waren dan de geschikte plekjes voor een zwermlokker. Aan de mogelijke invloed van aardstralen op zulke 'vaste plekjes' werd ook de nodige aandacht geschonken. Als andere oorzaak wordt wel genoemd, dat elke zwerm op zo'n plek een bepaalde geur achterlaat die zo intens is dat de volgende zwerm er nog door aangetrokken wordt. Hoewel sommigen beweren dat de invalshoek van het licht er iets mee te maken heeft, is het wel bekend, dat afkomende zwermen vaak in zuidelijke richting vliegen ofwel ongeveer in de richting van de zon.

Een goede zwermlokker (van Duits-Oostenrijkse origine) kan men maken van een dekplank van een bijenkast; met behulp van schroefogen aan de vier hoeken hangen we die op een plaats, die gewild is bij zwermen. Aan de onderzijde van de plank bevestigen we de eigenlijke lokker. Deze kan bestaan uit kleine driehoekige stukjes raat, die er met was tegenaan worden geplakt, ofwel een stuk boomschors dat goed houvast biedt en met de hieronder beschreven aantrekkelijke vloeistof wordt bestreken.

De zwermlokker wordt bij voorkeur opgehangen op een schaduwrijk plekje, waartoe men op de dekplank ook wel een paar droge pluggen of stro legde. Heeft de zwerm zich tegen de plank gezet, dan is het een eenvoudige zaak om de (dek)plank op een broedkamer, voorzien van een paar wel en niet uitgebouwde raampjes te plaatsen.

Het gedeelte van de raat uit de kop van een korf, of afkomstig van een toplat van een kast, bevat meestal veel propolis ter versteviging van de raat die er immers met zijn volle gewicht aan hangt. Dit gedeelte is het meest aromatisch en ruikt bovendien naar

honing en broed. Wanneer men dergelijke repen raat in stukken brokkelt en in water kookt, krijgt men een geurige vloeistof, die voor de bijen een grote aantrekkingskracht bezit. Ook smeert men daarmee de binnenzijde van schepkorven in, waardoor de zwermen worden aangetrokken. Voorts worden verschillende geurige kruiden gebruikt om schepkorven aan de binnenzijde in te smeren, vaak afkomstig van de lipbloemen: citroenkruid (*Melissa officinalis*), lavendel (*Lavandula officinalis*) of tijm (*Thymus vulgaris*).

In de Duitstalige landen is 'Salvolat' een oud en beproefd middel, dat gebruikt wordt om er lokkorven inwendig mee te besprenkelen terwijl dit eveneens aan het drijfvoer (20 g op 250 g) wordt toegevoegd waardoor de broedaanzet sterk zou worden bevorderd.

De samenstelling ervan:

- geest van salmiak 330 g
(= oplossing van ammoniakgas in water)
- spiritus 90% 650 g
- citroenolie 5 g
- muskaatolie 5 g
- marjoleinolie 5 g
- nagelolie 5 g

Het gebruik van lokmiddelen is effectief; gebruik ze echter niet als er een imker in de naaste omgeving woont, hij zal dergelijke activiteiten niet op prijs stellen. Het plaatsen van een lokkorf (in Drente een 'spiekorf') op een drachtgebied waar ook andere imkers hun bijen hebben staan, wordt in de imkerij als zeer onsportief ervaren.

Bij het ontdekken van zo'n korf wordt die als regel kapotgeslagen, in de kop van Drente deinsde men er soms niet voor terug er een flinke 'hoop' in te deponeren.

J.J. Speelziek:

Korfimkerij, vroeger en nu

Tijdens de receptie van de VBBN in het Bijenhuis, vanwege het 25-jarig jubileum van Riet Oostendorp, presenteerde de heer J.J. Speelziek zijn nieuwe boek over de korfimkerij.

Een recensie van dit boek over de geschiedenis en de methoden van de korfteelt, en het imkeren met korfolken in de tegenwoordige tijd verschijnt in het september-nummer van Bijen.